

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 76/09-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. marca 2009 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. Ing. K. M., M., zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., Advokátka kancelária, K., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Daňového úradu Košice I a uznesením Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 6 S 91/2007 z 2. októbra 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. Ing. K. M. o d m i e t a.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. decembra 2008 osobne do podateľne doručená sťažnosť JUDr. Ing. K. M., M. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Daňového úradu Košice I (ďalej aj „daňový úrad“) a uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 S 91/2007 z 2. októbra 2008.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ v dňoch 20. až 22. decembra 2006 podal ako daňový subjekt 24 podaní správcovi dane, ktorým bol v tom čase Daňový úrad Košice V. Správca dane požiadal nadriadený orgán o predĺženie lehoty na rozhodnutie o týchto

podaniach. Prípisom správcu dane sp. zn. 709/230/6651/07/ZIM z 19. februára 2007 bolo sťažovateľovi oznámené, že vzhľadom na osobitnú povahu prípadov požiadal v zmysle ustanovenia § 30a ods. 3 zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o správe daní“) o predĺženie lehoty na rozhodnutie nadriadený orgán, pričom však neuviedol, dokedy lehotu na rozhodnutie nadriadený orgán predĺžil. Sťažovateľ podal proti takémuto nesprávnemu postupu zamestnancov správcu dane 5. marca 2007 námietku. Dňa 7. marca 2007 zaslal správcovi dane sťažnosť na nesprávny a nezákonný postup jeho zamestnancov spočívajúci v nerešpektovaní procesného postupu pri dodržiavaní zákonných procesných lehôt. Túto sťažnosť správca dane postúpil oddeleniu petícií a sťažností Daňového riaditeľstva Slovenskej republiky (ďalej len „daňové riaditeľstvo“) 12. marca 2007. Dňa 19. marca 2007 dostal sťažovateľ 17 odpovedí správcu dane, v ktorých bolo uvedené, že nebude vo veci rozhodovať. Toho istého dňa doručil sťažovateľ správcovi dane podanie označené ako *„Žiadosť o vydanie rozhodnutí a dodržanie zákonnej procesnej lehoty na vydanie rozhodnutí a odstránenie nečinnosti správcu dane – DÚ Košice V.“*, v ktorom sa domáhal rozhodnutia vo všetkých začatých konaniach, a to nie postúpením veci nadriadenému orgánu. Prípisom daňového riaditeľstva sp. zn. I/132/1951-45197/07/Str. zo 6. júna 2007 bolo konštatované, že sťažnosť je neopodstatnená, lebo nadriadený orgán včas požiadal o predĺženie lehoty na rozhodnutie vo všetkých 24 začatých konaniach. Neuvedenie času predĺženia lehoty nemožno považovať za porušenie zákona. Dňa 22. februára 2007 doručil sťažovateľ daňovému riaditeľstvu podanie označené ako *„Sťažnosť – nerešpektovanie povinností rozhodovať o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb rozhodnutím zo dňa 16. 3. 2007“*. Dňa 27. apríla 2007 podal sťažovateľ námietky proti postupu zamestnanca správcu dane pri rozhodovaní o námietke proti postupu zamestnanca správcu dane. Prípisom nového správcu dane Daňového úradu Košice I sp. zn. 695/321/31918/2007/Šál zo 17. apríla 2007 bolo sťažovateľovi oznámené, že predchádzajúci správca dane nemôže vydať žiadne rozhodnutie. Z prípisu daňového riaditeľstva sp. zn. I/223/3969-43993/2007/991545-r z 1. júna 2007 vyplýva, že neoznámenie skutočnosti, o koľko bola lehota na rozhodnutie predĺžená, nie je porušením zákona. Zároveň bolo potvrdené, že lehoty na rozhodnutie vo všetkých 24 začatých konaniach boli nadriadeným orgánom predĺžené. Ďalšie sťažovateľovo podanie z 22. mája

2007, v ktorom namietal porušenie povinnosti správcu dane rozhodnúť v 24 začatých konaniach, bolo sťažovateľovi vrátené z dôvodu, že sťažnosť podal súdny exekútor, ktorého treba považovať za orgán verejnej správy. Z prípisu daňového riaditeľstva sp. zn. I/132/5172-41745/07/Fabi zo 14. júna 2007 sa sťažovateľ po prvýkrát dozvedel, že vo všetkých podaniach bola lehota predĺžená ešte 15. marca 2007, avšak napriek tomu v 18 začatých konaniach dodnes nebola lehota splnená. Rozhodnutím daňového riaditeľstva sp. zn. VI/230/64/697/2007 z 28. februára 2007 bola delegovaná miestna príslušnosť sťažovateľa z Daňového úradu Košice V na Daňový úrad Košice I.

Dňa 8. augusta 2007 podal sťažovateľ žalobu „*na začatie konania proti nečinnosti orgánu verejnej správy*“ krajskému súdu. Uznesením krajského súdu sp. zn. 6 S 91/2007 z 2. októbra 2008 bola žaloba zamietnutá.

Sťažovateľ považuje uznesenie krajského súdu sp. zn. 6 S 91/2007 z 2. októbra 2008 a postup daňového úradu za porušenie svojho základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy. Je to tak preto, že správca dane je v začatom daňovom konaní nečinný a odmieta vydať rozhodnutie. Sťažovateľ vyčerpal prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis, no napriek tomu sa nedomohol nápravy. Postup správcu dane svedčí o jeho snahe vyhnúť sa povinnosti rozhodnúť v začatých daňových konaniach. Sťažovateľ považuje za nesporné, že konanie začalo dňom, keď jeho podania boli doručené správcovi dane, pričom ustanovenie § 20 zákona o správe daní nepripúšťa možnosť, aby bolo konanie ukončené oznámením. Napokon ani správca dane pôvodne nespochybňoval svoju povinnosť rozhodnúť o podaniach sťažovateľa, keďže požiadal nadriadený orgán o predĺženie lehoty na rozhodnutie. Podľa sťažovateľa nemožno súhlasiť s názorom vysloveným v uznesení krajského súdu, podľa ktorého začatie konania v zmysle § 20 ods. 1 zákona o správe daní je podmienené kvalifikovaným podnetom schopným vyvolať účinky začatia daňového konania, pričom nie každé podanie daňového subjektu je spôsobilé na začatie daňového konania. Tento záver krajského súdu je v rozpore s ustanovením § 20 zákona o správe daní, podľa ktorého je konanie začaté dňom, keď sa podanie daňového subjektu doručilo orgánu príslušnému konať vo veci.

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„Právo sťažovateľa na prejednanie veci zákonom ustanoveným spôsobom podľa článku 46 ods. 1 Ústavy, bolo uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6 S 91/2007 zo dňa 2. 10. 2008 a postupom Daňového úradu Košice I porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6 S 91/2007 zo dňa 2. 10. 2008 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Krajskému súdu v Košiciach aj Daňovému úradu Košice I pokračovať v porušovaní namietaných právach sťažovateľa.

Daňový úrad Košice I a Krajský súd v Košiciach sú povinní nahradiť sťažovateľovi všetky trovy tohto konania.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti sťažovateľa je namietané porušenie jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy postupom daňového úradu

(v nešpecifikovanom konaní) v jeho daňových veciach a rozhodnutím krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 S 91/2007 z 2. októbra 2007.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

1. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ predmetnou sťažnosťou najprv napadol v petite sťažnosti bližšie neoznačený postup daňového úradu, pričom však z celého obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ daňovému úradu vyčíta, že jeho početnejšie podania nevybavil formou rozhodnutia, ale iba písomným oznámením. Vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd nemá právomoc preskúmať napadnutý postup daňového úradu, keďže proti nemu bol prípustný zákonom ustanovený prostriedok nápravy, ktorý sťažovateľ využil, keď proti nečinnosti orgánu verejnej správy podal návrh na začatie konania, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením č. k. 6 S 91/2007-24 z 2. októbra 2008 tak, že návrh zamietol. Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

2. V časti sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy uznesením krajského súdu č. k. 6 S 91/2007-24 z 2. októbra 2008, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde skúmal, či v danom prípade nejde o zjavne neopodstatnenú sťažnosť.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05).

Porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy označeným uznesením krajského súdu sťažovateľ vidí najmä v spôsobe výkladu a následnej aplikácie ustanovení § 20 a § 30a zákona o správe daní krajským súdom. Podstatou sťažnosti je tak nesúhlas sťažovateľa s právnym názorom krajského súdu vysloveným v napadnutom uznesení.

Na základe ustálenej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštitúciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (napr. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Na uvedenom základe ústavný súd preskúmal sťažovateľom napadnuté uznesenie krajského súdu a dospel k záveru, že tvrdenie sťažovateľa o porušení jeho označeného práva je zjavne neopodstatnené.

Krajský súd v sťažovateľom napadnutom uznesení okrem iného uviedol:

„Za nečinnosť v zmysle § 250t ods. 1 O. s. p. je potrebné považovať pasivitu orgánov verejnej správy, t. j. stav, keď orgán verejnej správy nekoná bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom tým, že je v konaní nečinný.

Začatie daňového konania v zmysle § 20 ods. 1 zákona č. 511/1992 Zb. v znení neskorších predpisov je podmienené kvalifikovaným podnetom, ktorý je schopný vyvolať účinky začatia daňového konania. Týmto podnetom je buď príslušná forma iniciatívy fyzickej osoby alebo právnickej osoby (napr. daňové priznanie) alebo formalizovaná iniciatíva samotného správcu dane. Nie každé podanie daňového subjektu je však spôsobilé vyvolať začatie daňového konania.

Na tunajšom súde prebiehajú konania vedené pod sp. zn. 7S/106/2007-7S/111/2007, 6S/126/2007-6S/132/2007 o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí DR SR, v ktorých sa rozhoduje o daňových povinnostiach navrhovateľa ako platiteľa DPH za zdaňovacie obdobia do 31.12.2001.

Navrhovateľ v podaní doručenom DÚ Košice V dňa 20.12.2006 namietal nesplnenie procesných podmienok začatého daňového konania z dôvodu nezákonného ukončenia daňových kontrol za vyššie uvedené zdaňovacie obdobia.

Túto otázku ako aj ďalšie námietky proti nezákonným krokom v daňových kontrolách prislúchalo posudzovať daňovým orgánom v rámci týchto daňových kontrol (§ 15 ods. 8 zákona č. 511/1992 Zb.) a v následných daňových vyrubovacích konaniach.

Vzhľadom k tomu odporca nie je povinný posudzovať tieto námietky spätne do minulosti v samostatnom daňovom konaní.

Z uvedených dôvodov odporca nebol nečinný, ak o podaní navrhovateľa zo dňa 14.12.2006 nerozhodol formou rozhodnutia v zmysle § 30 zákona č. 511/1992 Zb., ale na podanie navrhovateľa reagoval iba oznámením ...

Preto z vyššie uvedených dôvodov súd návrh navrhovateľa bez pojednávania v zmysle § 250t ods. 4 O.s.p. ako neodôvodnený zamietol.“

Predmetné uznesenie krajského súdu obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplýva z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

Ústavný súd sa z obsahu napadnutého uznesenia presvedčil, že krajský súd sa námietkami sťažovateľa zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovateľ v tomto konaní dostal odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu. V tejto súvislosti už

ústavný súd uviedol, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05). Pretože namietané rozhodnutie krajského súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnené na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru krajského súdu.

Vychádzajúc z uvedeného je ústavný súd toho názoru, že niet žiadnej spojitosti medzi rozhodnutím krajského súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, a preto sťažnosť v tejto jej časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími návrhmi sťažovateľa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. marca 2009